

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра теорії та методики початкової освіти

ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ РОБОТИ З ДИТЯЧИМИ КОЛЕКТИВАМИ

Методичні рекомендації
до виконання самостійної роботи

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форми навчання
спеціальності 013 «Початкова освіта»

Мукачево
МДУ 2025

УДК 373.013:373.091.2(072)(075.4)

*Розглянуто та рекомендовано до друку
науково-методичною радою
Мукачівського державного університету
протокол №8 від 25 квітня 2025 р.
Розглянуто та схвалено на засіданні
кафедри теорії та методики початкової освіти
протокол № 14 від 25 лютого 2025 р.*

Укладач

Надія БРИЖАК – к. пед. наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету

Рецензент

Вікторія ІВАНОВА – д. пед. наук, доцент, професор кафедри дошкільної та спеціальної освіти Мукачівського державного університету

П24

Педагогічні основи роботи з дитячими колективами: методичні рекомендації до виконання самостійної роботи з дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 013 «Початкова освіта», укладач Надія БРИЖАК. Мукачево : МДУ, 2025. 50 с. (1,2 др.а)

Методичні матеріали містять пояснювальну записку, структуру навчальної дисципліни, методичні вказівки до виконання самостійної роботи, перелік тем для самостійного вивчення та завдання до них, питання для підсумкового контролю, а також список рекомендованої літератури.

Видання адресовано здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання спеціальності 013 «Початкова освіта».

© МДУ, 2025

ЗМІСТ

	ВСТУП	4
I	СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
II	МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	8
III	ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ТА ЗАВДАННЯ ДО НИХ	17
IV.	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	34
V	ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	38
VI	СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	41
	ПРИМІТКИ	45

ВСТУП

В державній національній програмі „Освіта” /Україна XXI століття/, Законі України „Про Освіту” серед важливих завдань, що стосуються поліпшення якості навчання і виховання нового покоління громадян України, підкреслюється необхідність формування системи і обсягу знань, умінь, навичок трудової діяльності, інших якостей особистості на різних освітніх та кваліфікаційних рівнях.

Ефективність виконання поставлених завдань пов’язана з підвищенням соціальної ролі вчителя, корінним покращенням його професійної підготовки. Адже від рівня професійної компетентності вчителя залежить гуманізація, диференціація педагогічного процесу, впровадження нових технологій, урочних та позакласних форм навчання і виховання учнів. Для цього майбутньому вчителеві необхідно використати всі можливості навчання для формування своєї професійної компетентності.

Дізнатись про структуру позаурочної роботи, учнівське самоврядування, роботу в ЛОТ, про дитячі громадські організації, інклюзивне виховання, превентивне виховання та методи роботи з важковиховуваними дітьми зможуть майбутні педагоги, обравши навчальну дисципліну «Педагогічні основи роботи з дитячими колективами».

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти певних навчально-творчих та організаційно-управлінських навичок у роботі з дитячим колективом.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є робота з дитячими колективами.

Завдання вивчення навчальної дисципліни: ознайомитись здобувачів вищої освіти з особливостями роботи педагога-організатора з різновіковими дитячими колективами; опанувати системою загально-педагогічних знань щодо сутності, специфіки, форм, методів роботи з дітьми та молоддю різних вікових категорій, формувати у здобувачів професійні компетентності з означеної проблеми.

У результаті вивчення дисципліни майбутній педагог повинен

знати: напрямки розвитку сучасної науки про методи керівництва колективом;

посадові обов'язки, права та кваліфікаційні вимоги педагога-організатора;

історико-теоретичні засади виховання дитячого колективу;

закономірності розвитку дитячого колективу;

сучасні моделі самоуправління в дитячих колективах та об'єднаннях;

дитячі громадські організації;

педагогічні основи роботи з батьками, з обдарованими, відстаючими, педагогічно занедбаними дітьми.

вміти: застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності;

планувати роботу в колективах;

проводити освітню роботу;

організовувати роботу учнівського самоуправління тощо.

Для оцінювання процесу та результатів вивчення дисципліни «Педагогічні основи роботи з дитячими колективами» розроблені чіткі, зрозумілі і відомі здобувачам критерії, відповідно до яких виставляється оцінка, і використовуються при цьому такі методи, як: усне опитування, тестування, оцінювання виконання творчих завдань, самооцінювання, взаємооцінювання т.д..

Набуті компетентності, що їх забезпечує вивчення дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми: «Початкова освіта».

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 120 год./- год., з них 22/- год. – лекції, 18/- год. – семінарські заняття, самостійна робота – 80/год. Вивчення здобувачами вищої освіти навчальної дисципліни завершується ПМК.

І. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСИПЛІНИ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
		<i>Денна форма</i>
1.	Педагог-організатор як посадова особа	2
2.	Особистість і колектив	2
3.	Педагогічна комунікація сучасного педагога	2
4.	Педагогічний конфлікт	2
5.	Організаційні форми виховної роботи	2
6.	Сучасні структури самоуправління в дитячих колективах	2
7.	Дитячі та молодіжні громадські організації	2
8.	Робота педагога-організатора з неформальними молодіжними групами та об'єднаннями	2
9.	Формування тимчасового колективу в оздоровчому таборі	2
10.	Робота з обдарованими дітьми, відстаючими та педагогічно занедбаними дітьми	2
11.	Сутність і методи превентивного виховання школярів	2
Разом за семестр		22

II. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Найбільш суттєвою рисою сучасного підходу до вирішення актуальних проблем підвищення якості вищої освіти є підготовка особистості до самостійної, проблемно-пошукової діяльності, в результаті якої формується професійна мобільність, необхідність самовдосконалюватися, набувати нові знання, підвищувати професіоналізм та конкурентоспроможність на ринку праці.

Самостійна робота (СРС) – це діяльність особистості, що базується на педагогічних і психологічних закономірностях, детермінується змістом, методами організації навчання, індивідуально-типологічними особливостями здобувачів вищої освіти

Мета СРС є не лише формування у здобувачів вищої освіти уміння самостійно поповнювати свої знання, вільно орієнтуватися у потоці наукової інформації, а й активності та самостійності, здатності організовувати та реалізовувати свою діяльність без стороннього керівництва і допомоги.

Головне завдання викладачів полягає у тому, щоб навчити здобувачів вищої освіти самостійно підбирати необхідну наукову літературу та опрацьовувати її, формувати творчу особистість, здатну до самовдосконалення і самоосвіти.

З урахуванням змісту, цілей та завдань, що вирішуються у процесі СРС з дисципліни «Педагогічні основи роботи з дитячими колективами» вирізняються три її основних види:

I – СРС, що забезпечує підготовку до поточних аудиторних занять і вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання;

II – пошуково-аналітична робота;

III – наукова робота.

Види та форми СРС	Форма контролю та звітності
<i>I. Підготовка до поточних аудиторних занять</i>	
1.1. Опрацювання прослуханого лекційного матеріалу, обов'язкових та додаткових літературних джерел	1.1. Активна участь у різних видах аудиторних занять
1.2. Вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання	1.2. Перевірка правильності виконаних завдань під час консультацій та аудиторних занять
1.3. Виконання домашніх завдань, написання рефератів, підготовка доповідей	1.3. Перевірка правильності виконання завдань, написання рефератів, заслуховування доповідей
1.4. Виконання та письмове оформлення завдань, тестів	1.4. Перевірка правильності виконання завдань і тестів під час аудиторних занять та консультацій
1.5. Підготовка до семінарських, практичних занять	1.5. Активна участь у семінарських, практичних заняттях
1.6. Підготовка до контрольних заходів (контрольних робіт) та інших форм поточного контролю	1.6. Написання та перевірка контрольної роботи, тестування тощо
1.7. Підготовка до підсумкового (семестрового) контролю	1.7. Перевірка екзаменаційних робіт
<i>II. Пошуково-аналітична робота</i>	
2.1. Пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою	2.1. Доповідь за підготовленими матеріалами та їх оцінювання на аудиторних заняттях
2.2. Аналітичний розгляд наукових публікацій	2.2. Доповідь та обговорення результатів виконаної роботи під час аудиторних занять
2.3. Аналіз конкретних практичних ситуацій, підготовка до участі у ділових, кейсових	2.3. Участь у ділових, кейсових іграх, виконання ситуаційних вправ тощо

іграх, виконання ситуаційних вправ і т. п.	
III. Наукова робота	
3.1. Участь у наукових конференціях, семінарах, круглих столах тощо	3.1. Доповіді на наукових конференціях, семінарах, круглих столах тощо
3.2. Підготовка наукових публікацій (наукових статей, тез тощо)	3.2. Обговорення з викладачем підготовлених матеріалів, подання до друку
3.3. Виконання завдань у межах наукових досліджень	3.3. Використання матеріалів у звіті з науково-дослідної роботи (НДР) кафедри
3.4. Підготовка наукових робіт до участі у Всеукраїнському конкурсі наукових робіт	3.4. Участь у Всеукраїнському конкурсі наукових робіт

Для реалізації СРС у процесі вивчення навчальної дисципліни здобувачі виконують завдання різних типів і рівнів складності. Здобувачу пропонуються типи завдань, які передбачають отримання матеріального результату.

Перший рівень СРС забезпечує засвоєння предметних знань, основних понять та термінів, видів та способів діяльності, формування навичок, умінь, але не передбачає самостійного застосування набутого.

Другий рівень СРС формує певні навички та вміння самостійно застосовувати засвоєні знання для виконання певних завдань:

- виконання вправ, тестів, розв'язання правничих ситуацій за лекційними матеріалами теми;
- підготовка контрольних запитань для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу теми;
- узагальнення теоретичних матеріалів за допомогою опорно-інформаційних схем;
- підготовка письмових робіт аналітичного характеру за тематичними матеріалами (рефератів, роз'яснень, консультацій) тощо.

Третій рівень передбачає самостійний інформаційний пошук, прийняття самостійних рішень та творчий рівень застосування набутих знань, навичок, умінь:

- підготовка пропозицій щодо змін у чинному законодавстві;

- підготовка тез доповіді, пропозицій, роз'яснень щодо практик застосування господарського законодавства тощо. Перевага надається завданням, які забезпечують алгоритмічно-дійовий та творчий рівень засвоєння знань, серед яких: завдання на вміння розв'язувати задачі; аналізувати ситуації, випадки. Факт виконання таких завдань свідчить про прагнення здобувачів до самореалізації та професійної рефлексії в процесі навчання.

У процесі самостійної підготовки до практичних занять здобувачі вищої освіти повинні опрацювати прослуханий лекційний матеріал, всебічно розглянути зміст питань, що виносяться на заняття, опрацювати навчальну літературу, відповідні нормативно-правові акти, опрацювати питання, які винесені на самостійне вивчення. Перевірку засвоєння знань здобувачі вищої освіти здійснюють за допомогою контрольних питань для опрацювання лекційного матеріалу і підготовки до практичних занять, які охоплюють основні положення, що підлягають засвоєнню здобувачами відповідно до кожної теми дисципліни.

Кожна тема, яка виноситься на самостійне вивчення, передбачає кілька практичних і тестових завдань.

Практичні завдання включають в себе підготовку до тематичних колоквиумів, написання рефератів та доповідей за заданими темами, задачі й тестові завдання.

Окрему увагу слід приділити засвоєнню рекомендованої основної та додаткової літератури за кожною темою.

Одним із важливих засобів у засвоєнні знань є написання рефератів. Написання реферату повинне починатись із складання продуманого змісту, який складається зі вступу, 1-2 розділів, які можуть ділитись на підрозділи. У вступі

визначається мета і завдання, об'єкт і предмет дослідження, практичне і теоретичне значення теми.

В основній частині розкривається зміст досліджуваної проблеми. Робота повинна завершуватись висновками, в яких викладаються основні результати дослідження.

Важливим засобом у засвоєнні знань здобувачами є вирішення ситуаційних задач, яке повинно носити творчий, аналітичний та самостійний характер з детальним обґрунтуванням рішень.

1.1. Самостійна робота, що забезпечує підготовку до поточних аудиторних занять

Самостійна робота здобувача вищої освіти забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни, а саме: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, практикумами, методичними вказівками тощо.

Зміст СРС з конкретної дисципліни може складатися з таких видів:

- уважне слухання і конспектування лекцій;
- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо);
- виконання практичних завдань протягом семестру;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом, оформлення звіту про самостійну роботу;
- реферування, анотування рекомендованої літератури;
- формулювання висновків і підсумків;
- відповіді на запитання і самостійне формулювання запитань до навчальної теми;
- заповнення таблиць, креслення структурно-логічних схем;
- складання термінологічних словників, покажчиків, планів;
- підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки, в тому числі курсового проектування, тощо;

– підготовка до усіх видів контролю, в тому числі до курсових, модульних і комплексних, ректорських контрольних робіт та підсумкової державної атестації;

– інші види діяльності, що ініціюються університетом, факультетом, кафедрою й органами здобувацького самоврядування.

При планування СРС рекомендується користуватись нормами витрат часу (табл.1), які встановлені на основі багаторічного досвіду викладачів з організації самостійної навчальної роботи здобувачів.

Таблиця 1

Рекомендовані норми часу на СРС

№ з/п	Вид самостійної роботи	Навантаження, академічних годин
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	0,5 год./1 год. аудиторних занять
2.	Підготовка до практичних занять	
3.	Підготовка до семінарських занять	1 год./1год. аудиторних семінарських занять
4.	Підготовка до контрольних заходів (контрольних робіт, тестування, колоквіумів, ПМК/заліків, семестрового контролю)	9 год./1 кр. ECTS
5.	Підготовка і написання рефератів	до 18 год. на реферат
6.	Опрацювання окремих розділів програм, які не викладаються на лекціях	3 год./1 год. лекційного матеріалу

Опрацювання лекційного матеріалу. Важливу роль у СРС відіграють лекції. Вони слугують тим підґрунтям та інструментом, що спрямовують здобувачів вищої освіти до найраціональнішого вивчення навчальної дисципліни, дають йому знання в обсязі, необхідному для подальшого поглибленого вивчення навчальної дисципліни, роз'яснюють найскладніші поняття та положення навчальної дисципліни. Плідна робота здобувачів на лекціях є запорукою подальшого

успішного оволодіння тим необхідним масивом знань, що сприятиме формуванню із здобувача фахівця з необхідним рівнем знань та навичок. На початку лекції, як правило, викладач оголошує її тему, план проведення та необхідну навчальну літературу і нормативно-правові джерела на наукову і спеціальну літературу він також посилається у ході лекції. Тому здобувачі вищої освіти повинні уважно слухати викладача, аналізувати отримувану інформацію, а також конспектувати найважливіші та необхідні масиви інформації. Наприкінці лекції можна поставити викладачеві запитання, отримати роз'яснення незрозумілих положень. Належне ведення конспекту забезпечить збереження необхідної інформації, яку у будь-який час можна буде проаналізувати.

Робота над конспектами лекцій, планами практичних занять. При підготовці до практичних занять здобувач уважно читає складений ним конспект лекції та аналізує повторно отримувану інформацію, звіряє наявність викладеного на лекції та законспектованого ним матеріалу із планом практичного заняття, що знаходиться у навчально-методичному комплексі та методичних матеріалах для практичних занять із обраної дисципліни. При відсутності у конспекті матеріалу з окремих питань лекції, неповне розкриття того чи іншого питання або винесення їх на самостійне опрацювання чи написання реферату, доповіді зобов'язує здобувача звернутися до рекомендованих підручників, навчальних посібників і нормативно-правових актів.

Вивчення навчального матеріалу з підручників, навчальних посібників, робота з нормативно-правовими джерелами, опрацювання матеріалу за періоджерелами, науковою і спеціальною літературою.

Самостійне вивчення визначених тем дисципліни. СРС включає також самостійне поглиблене вивчення за визначеним переліком тем дисципліни, з яких не проводяться практичні заняття. Здобувачі вищої освіти в процесі такої роботи користуються підручниками, навчальними посібниками, монографіями, науковими статтями. Відповіді на поставленні

питання теми повинні бути розширеними, обґрунтованими з посиланням на науково-теоретичні джерела. Перевірка результатів такої СРС (у вигляді письмової роботи чи реферату) здійснюється під час проведення запланованої індивідуально-консультаційної роботи викладача зі здобувачами за графіком роботи кафедри чи індивідуальним графіком, узгодженим між викладачем та здобувачем, та під час окремих аудиторних занять. Під час перевірки результатів СРС оцінюється як письмовий результат СРС, так і усна доповідь здобувача з визначеної теми. Результатом перевірки повинне стати нарахування відповідної кількості балів відповідно до визначених критеріїв оцінювання.

Підготовка до модульного контролю та інших форм поточного контролю здійснюється здобувачами шляхом написання контрольних робіт, виконання тестових завдань, вивчення матеріалу за переліком питань.

1.2. Пошуково-аналітична робота

Пошуково-аналітична робота є складовою СРС і полягає у проведенні самостійного пошуку джерел нормативно-правового, науково-теоретичного і практичного характеру з тем дисципліни «Педагогічні основи роботи з дитячими колективами», що дозволяє глибше і детальніше опанувати всі питання, визначені тематичним планом.

Пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою. Робота із каталогами бібліотек. Для належної підготовки фахівця-правознавця вивчення тієї чи іншої правової дисципліни тільки за допомогою конспекту лекцій та навчальних посібників, підручників є недостатнім. Тому здобувачам вкрай необхідно опрацювати першоджерела, наукову і спеціальну літературу. Її перелік, як правило, наводиться у навчально-методичному комплексі навчальної дисципліни.

Для отримання необхідної літератури здобувач зобов'язаний розпочати її пошук у бібліотеці. Якщо у методичному комплексі наводиться список додаткової

літератури з усіма необхідними реквізитами (автор, назва джерела, місце та рік видання), то необхідно звернутися до алфавітного каталогу бібліотеки та знайти у ньому картку із необхідним джерелом і бібліотечним шифром. Якщо ж здобувач проводить наукове дослідження обраної правової проблеми, готує наукову доповідь, виступ на конференцію і йому не відомі реквізити джерела або саме джерело, то необхідно звернутися до систематичного бібліотечного каталогу. В цьому випадку завдання здобувача зводиться до пошуку необхідної галузі (підгалузі) права і в її межах знайти картку з необхідним джерелом та бібліотечним шифром. В інформаційно-бібліотечному комплексі МДУ зручною для користування є система комп'ютерних каталогів.

В подальшому здобувач повинен оформити за встановленим зразком бібліотечне замовлення на літературу (внести шифр знайденого джерела та усі необхідні реквізити).

Робота із комп'ютерними інформаційними системами. Великий обсяг необхідної навчально-методичної та наукової інформації містить у собі мережа Internet, яка може бути використана здобувачами у підготовці до занять, написанні доповідей, рефератів, курсових робіт та ін.

Активне і раціональне використання засобів технічного забезпечення і новітніх технологій сприятиме ефективній підготовці до навчальних занять, розширенню і поглибленню знань.

1.3. Наукова робота

Наукова робота здобувачів може здійснюватись за такими напрямками:

- робота у наукових гуртках;
- написання наукових доповідей, статей ;
- участь у наукових спеціалізованих конференціях, круглих столах, семінарах (з підготовкою наукових доповідей, тез тощо);
- написання курсових робіт з дисциплін.

Оцінюванню підлягає тільки та наукова робота, яка тісно пов'язана з тематикою дисциплін.

ІІІ ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ТА ЗАВДАННЯ ДО НИХ

Змістовий модуль 1. Модель професійної компетентності педагога-організатора

ТЕМА №1 Педагог-організатор як посадова особа.

План:

1. Посадові обов'язки педагога-організатора.
2. Кваліфікаційні вимоги до педагога-організатора.
3. Документація, за ведення якої відповідає педагог-організатор.
4. Права педагога-організатора.
5. Модель професійної компетентності педагога-організатора.

Вивчити основні поняття: педагог-організатор, кваліфікаційні вимоги, циклограма, компетентність, модель професійної компетентності.

Форми методи та види СРС: вивчення літературних джерел, конспекту лекції, підготовка до практичного заняття, підготовка доповідей тощо).

Питання для самоконтролю:

1. Що входить в посадові обов'язки педагога-організатора?
2. Назвіть кваліфікаційні вимоги до педагога-організатора.
3. Що таке циклограма педагога-організатора?
4. За ведення якої документації відповідає педагог-організатор?
5. Які права педагога-організатора?
6. Що таке модель професійної компетентності педагога-організатора?

Завдання для самостійної роботи

Опрацюйте питання:

1. Циклограма педагога-організатора.
2. Модель професійної компетентності педагога-організатора.

Підготуйте повідомлення на теми:

1. Дайте визначення поняттю «педагог-організатор».
2. Проаналізуйте основні права та обов'язки педагога-організатора.
3. Окресліть особливості кваліфікаційних вимог педагога-організатора.
4. Розгляньте циклограму педагога-організатора.
5. Розкрийте модель професійної компетентності педагога-організатора.

 Рекомендована література: 5, 6, 7, 20, 30.

ТЕМА №2 Особистість і колектив.

План:

1. Поняття колективу, його види.
2. Поняття про дитячий колектив, його ознаки, функції, структура і типи.
3. Особливості розвитку дитячого колективу.
4. Чинники розвитку колективу.
5. Лідери, лідерство.
6. Роль колективу у формуванні та становленні особистості школяра.

Вивчити основні поняття: колектив, дитячий колектив, лідер, лідерство.

Форми, методи та види СРС: вивчення літературних джерел, конспекту лекції, підготовка до практичного заняття тощо).

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення поняття «колектив», «ознаки колективу».
2. Які види взаємин існують в дитячому колективі?
3. Обґрунтуйте вплив різних видів діяльності на розвиток учнівського колективу: гра, навчання, праця, спілкування, інше.
4. Назвіть всі можливі ознаки колективу
5. Розкрийте чинники розвитку колективу.
6. Покажіть взаємозумовленість розвитку особистості та колективу.
7. У чому полягає сутність понять «лідер», «лідерство»?
8. Які принципи мають бути провідними у вихованні в учнів лідерських якостей?

Завдання для самостійної роботи

Опрацюйте питання:

1. Стадії розвитку колективу.
2. Питання теорії та практики розвитку колективу.
3. Соціально – психологічні проблеми колективу.

Підготуйте повідомлення на теми:

1. Розвиток творчої індивідуальності у колективі.
2. Використання виховного потенціалу дитячого колективу за А.С.Макаренком.
3. Теоретичні основи виховання дитячого колективу за В.О.Сухомлинським.

📖 Рекомендована література: 5, 6, 7, 20, 24, 28, 30.

📁 ТЕМА №3 Педагогічна комунікація сучасного педагога.

План:

1. Основні риси, функції сучасного педагога.
2. Сутність, функції педагогічної комунікації.
3. Педагогічне спілкування, типи та ознаки.

4. Вербальна та невербальна комунікація. Рівні та стилі педагогічного спілкування.
5. Бар'єри спілкування.
6. Структура педагогічного спілкування.

Вивчити основні поняття: учитель, педагогічна діяльність, педагогічна майстерність, педагогічні знання, педагогічні здібності, педагогічна техніка, педагогічна етика, педагогічний такт, педагогічна комунікація, педагогічне спілкування.

Форми, методи та види СРС: вивчення літературних джерел, конспекту лекції, підготовка до практичного заняття, підготовка доповідей, бесіда, анкетування тощо).

Питання для самоконтролю:

1. Чому вважають, що педагогічна професія – одна з найдавніших?
2. Наведіть тлумачення поняття «вчитель» у широкому та у вузькому значеннях.
3. Назвіть особливості педагогічної діяльності.
4. Сформулюйте критерії педагогічної майстерності вчителя.
5. Визначте умови ефективної комунікації та педагогічні функції комунікації.
6. Дайте визначення поняттю педагогічне спілкування.
7. Назвіть головні ознаки педагогічного спілкування.
8. Прокоментуйте основні засоби невербальної комунікації (зовнішній вигляд педагога; пантоміміка; міміка; контакт очей/візуальний контакт; міжособистісний (суб'єктний) простір)
9. В чому суть функцій педагогічного спілкування?
10. Сформулюйте основні правила педагогічного спілкування.
11. Розкрийте структуру педагогічного спілкування.

Завдання для самостійної роботи

Опрацювати:

1. Структура педагогічного спілкування
2. Ускладнення, що виникають у процесі спілкування.

Підготуйте повідомлення на теми:

1. Напишіть есе на тему: «Як розумієте формулу успішного педагогічного спілкування Ш.Амонашвілі: «Спілкування є й основою, й суттю, й інтегрованим методом виховання»?»

2. Розробіть правила педагогічного спілкування з педагогічно занедбаними учнями.

📖 Рекомендована література: 3, 4, 5, 6, 8, 10 ,23, 26, 31.

📁 ТЕМА №4 Педагогічний конфлікт.

План:

1. Визначення конфлікту, зміст, типи і способи протікання.
2. Конфлікти як засіб регулювання міжособистісних стосунків.
3. Конфлікти у школі.
4. Конфлікт у взаємодії «педагог-учні».

Вивчити основні поняття: конфлікт, педагогічні конфлікти, конфлікт у взаємодії «учитель – учень», «учитель – клас».

Форми, методи та види СРС: опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури, підготовка до практичного заняття, підготовка повідомлення на задану тему, написання творчої роботи тощо).

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення поняттю «конфлікт» та конфліктна ситуація?
2. Які основні конфлікти виникають у школі

3. Визначте найпоширеніші причини виникнення педагогічних конфліктів у взаємодії «учитель – учень», «учитель – клас».

4. Які причини конфліктів у педколективі та шляхи їх уникнення?

5. Чому виникають конфлікти у педагогічній діяльності вчителя?

6. Назвіть способи вирішення конфліктів.

Завдання для самостійної роботи

Опрацюйте питання:

1. Конфлікт у взаємодії «педагог-учень», «педагог-колектив», «адміністратор-педагог».

2. Наведіть конкретні приклади конфліктів відповідно до таких ознак: за характером взаємодії; за ознаками прояву; за типом вирішення, за змістом; за кінцевим результатом; залежно від напрямів комунікації; за кількістю осіб, які беруть участь у протистоянні та ін.

Підготуйте повідомлення на тему:

1. Проведення дискусії «Чи завжди в конфлікті винна одна сторона?».

📖 Рекомендована література: 1, 3, 6, 9, 17, 21, 22, 23, 26.

📁 ТЕМА №5. Організаційні форми виховної роботи.

План:

1. Позакласна виховна робота.
2. Зміст позашкільної виховної роботи.
3. Типи закладів. Форми позашкільної роботи.
4. Види колективних творчих справ.
5. Методика організації колективно творчої діяльності.

Вивчити основні поняття: позакласна робота, позашкільна робота, типи закладів, колективно творчі справи.

Форми методи та види СРС: опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури, підготовка до практичного заняття, підготовка повідомлення на задану тему, написання творчої роботи тощо).

Питання для самоконтролю:

1. Дайте характеристику поняттю позакласна виховна робота.
2. Розкрийте зміст позашкільної виховної роботи.
3. Назвіть типи закладів позашкільної освіти.
4. Дайте характеристику основним формам позашкільної роботи.
5. Дайте характеристику основним видам колективних творчих справ.
6. Розкрийте, процес організації колективно творчої діяльності.

Завдання для самостійної роботи

Опрацюйте питання:

1. Роль дорослих в організації колективної діяльності.
2. Педагогічні особливості розвитку і виховання дітей різного віку

Підготуйте повідомлення на тему:

1. Колективні творчі справи у літніх оздоровчих та пришкільних таборах.

 Рекомендована література: 1, 3, 6, 9, 17, 21, 22, 23, 26.

** ТЕМА №6** Сучасні структури самоуправління в дитячих колективах

План:

1. Поняття учнівського самоврядування.
2. Історія учнівського самоврядування.
3. Актуальність створення учнівського самоврядування в сучасних умовах.

4. Форми учнівського самоврядування.
5. Сучасні підходи щодо діяльності учнівського самоврядування.

Вивчити основні поняття: самоврядування, учнівське самоврядування, форми учнівського самоврядування.

Форми методи та види СРС: опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури, підготовка до практичного заняття, написання повідомлення за заданою проблематикою, розробка мультимедійної презентації тощо).

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення поняттю учнівське самоврядування.
2. Розкрийте історію виникнення учнівського самоврядування.
3. Поясніть актуальність створення учнівського самоврядування в сучасних умовах.
4. Охарактеризуйте форми учнівського самоврядування.

Завдання для самостійної роботи

Опрацюйте питання:

1. Соціально-педагогічні принципи побудови моделі учнівського самоврядування.

Підготуйте повідомлення до теми:

1. Розробити анкету для учнів «Моє життя в колективі».
2. Розробити сценарій свята до Шевченківських днів.

📖 Рекомендована література: 1, 3, 6, 9, 13, 21, 22, 23, 26, 33.

📁 ТЕМА №7. Дитячі та молодіжні громадські організації.

План:

1. Особливості сучасних дитячих громадських організацій в Україні.

2. Скаутинг як система виховання дітей та молоді
3. «Пласт» – українська скаутська організація дітей та молоді.
4. Дитячий козацький рух в Україні.
5. Дитячі організації за інтересами. Учнівські організації.

Вивчити основні поняття: організація, дитячий рух, молодіжний рух, дитяча організація, дитяче об'єднання, дитяча громадська організація, молодіжна громадська організація.

Форми методи та види СРС: опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури, підготовка до практичного заняття, опрацювання питання, статті, розробка мультимедійної презентації тощо).

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення понять «дитяча громадська організація» та «молодіжна громадська організація».
2. Розкрийте цілі і завдання громадських дитячих та молодіжних організацій.
3. Дайте характеристику основних напрямів та методів діяльності скаутської організації.
4. Охарактеризуйте основні етапи становлення та розвитку Пласту в Україні.
5. Розкрийте мету, завдання та напрями діяльності козацького руху в Україні.
6. В чому полягають завдання дитячих організацій за інтересами?

Завдання для самостійної роботи

Опрацюйте питання:

1. Особливості соціалізації скаутської молоді у США, Україні та країнах Європи.
2. Самовиховання як фактор формування особистості в системі скаутингу.

3. Наявні громадські жіночі організації в Україні і основні цілі їх діяльності.

4. Опрацювати Концепцію розвитку дитячого руху в Україні.

Підготуйте повідомлення до теми:

1. Зміст діяльності груп-супутників піонерських осередків “Країна Барвінкова”, «Подільночка» та ін.

2. Програми-орієнтири ФДОУ («Червона калина», «Лідер», «Берегиня», «Краю мій лелечий», «Повір у себе», «Помагай», «Котигорошко»).

3. Розкрийте основні завдання та напрями діяльності дитячих громадських організацій за інтересами у різних регіонах України (за вибором).

4. Розробити власний проект учнівської організації, яка може функціонувати в умовах закладу загальної середньої освіти. Проект розробляється за наступною схемою: назва організації; мета та завдання діяльності; структура організації; напрями і форми роботи; символіка.

📖 Рекомендована література: 4, 6, 11, 19, 20, 25, 34.

📁 ТЕМА №8 Робота педагога-організатора з неформальними молодіжними групами та об'єднаннями.

План:

1. Психологічні та соціальні фактори виникнення неформалізму.

2. Класифікації неформальних груп і об'єднань.

3. Характеристика основних неформальних груп.

4. Особливості роботи педагога-організатора з неформальними групами та об'єднаннями.

Вивчити основні поняття: неформальне об'єднання, субкультура, неформалізм.

Форми методи та види СРС: опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури, підготовка до практичного заняття, написання есе на задану тему, розробка мультимедійної презентації тощо).

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть психологічні та соціальні фактори виникнення і розвитку неформалізму як соціального явища.
2. Чим відрізняються асоціальні неформальні групи від відантисоціальних.
3. У чому полягають проблеми взаємодії неформала із сім'єю та громадськістю?
4. Визначте особливості роботи педагога-організатора з неформальними групами та об'єднаннями.
5. Охарактеризуйте стратегії та форми взаємодії з неформальними групами та об'єднаннями.

Завдання для самостійної роботи

Опрацюйте питання:

1. Розкрийте основні завдання та напрями діяльності дитячих громадських організацій за інтересами у різних регіонах України (за вибором).
2. Написати есе за однією з тем «Пошук себе або чому молодь обирає неформальний рух»; «Формальні і неформальні угруповання молоді: вияв протесту, спосіб самореалізації чи місце дозвілєвої діяльності дітей і молоді».

📖 Рекомендована література: 1, 5, 6, 8, 11, 15, 18, 24.

📁 ТЕМА №9 Формування тимчасового колективу в оздоровчому таборі.

План:

1. Особливості роботи педагога-організатора в умовах табірної літа.
2. Вимоги, що висуваються до особистості педагога-організатора ЛОТ та його роботи.

3. Формування тимчасового колективу в оздоровчому таборі як соціальна необхідність виховної роботи з дітьми.

4. Створення стабільних та тимчасових органів учнівського керівництва в умовах табірної літа.

5. Форми залучення дітей до планування виховної роботи у таборі.

Вивчити основні поняття: табір, літні оздоровчі табори, педагог-організатор, вожатий, дитячі заклади відпочинку, масові форми роботи, тимчасовий колектив в оздоровчому таборі.

Форми методи та види СРС: опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури, підготовка до практичного заняття, розробити квест, програму проведення «Веселих стартів», вікторину, конкурс, виписати в зошит вожатого до 10 ігор.

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення поняття дитячий оздоровчий табір це...
2. Розкрийте функції педагога-вихователя у дитячому оздоровчому таборі.
3. Розкрийте особливості роботи педагога-організатора в умовах табірної літа.
4. Проаналізуйте вимоги, що висуваються до особистості педагога-організатора ЛОТ та його роботи.
5. Розкрийте роль тимчасового дитячого колективу у формуванні особистості вихованців в умовах оздоровчого табору
6. Створення стабільних та тимчасових органів учнівського керівництва в умовах табірної літа.
7. Форми залучення дітей до планування виховної роботи у таборі.

Завдання для самостійної роботи

Опрацюйте питання:

1. Роль і місце літнього відпочинку в системі виховання

школярів.

Підготуйте:

1. Підготувати документацію для роботи у літніх оздоровчих таборах.
2. Розробити квест, присвячений національно-патріотичному вихованню дітей та підлітків.
3. Розробити програму проведення «Веселих стартів» для школярів певної вікової групи (за власним вибором).
4. Розробити вікторину, конкурс пізнавальної спрямованості для дітей певного вікового періоду (молодшого, середнього, старшого шкільного).
5. Вивчити рекомендовану літературу і виписати в зошит вожатого до 10 ігор (назва, мета гри, загальні правила проведення та зміст) кожного виду, при цьому враховуючи вікові особливості вихованців.
6. Скласти оголошення або інформаційний лист про проведення набору в команду футболістів.

📖 Рекомендована література: 2, 6, 10, 11, 12, 15, 18, 19, 23, 27, 28, 30, 34.

📁 ТЕМА №10 Робота з обдарованими дітьми, відстаючими та педагогічно занедбаними дітьми.

План:

1. Обдарованість: суть, види, принципи.
2. Форми і методи роботи з обдарованими дітьми.
3. Відставання: ознаки, причини. Робота з відстаючими учнями.
4. Поняття «педагогічно занедбані діти».
5. Організація роботи вчителя з педагогічно занедбаними дітьми.
6. Принципи, шляхи перевиховання.

Вивчити основні поняття: обдарованість, обдаровані діти, відставання, відстаючі учні, педагогічно занедбані діти, перевиховання.

Форми методи та види СРС: опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури, підготовка до практичного заняття.

Питання для самоконтролю:

1.

2. Обдарованість: суть, види, принципи.

Форми і методи роботи з обдарованими дітьми.

Відставання: ознаки, причини. Робота з відстаючими учнями.

Поняття «педагогічно занедбані діти».

Організація роботи вчителя з педагогічно занедбаними дітьми.

Принципи, шляхи перевиховання.

Завдання для самостійної роботи

Опрацюйте питання:

1. Фактори, які впливають на процес навчання обдарованих дітей.

2. Труднощі спілкування з педагогічно-занедбаними підлітками у спадщині В.О. Сухомлинського.

3. Спроектуйте зміст бесіди з школярами з метою вивчення їх здібностей та уподобань.

Підготуйте:

1. Розробити анкету для батьків: «Вплив родинної атмосфери на успішність дитини» або «Життя Вашої дитини в родині».

2. Підготувати проект “Хочу! Можу! Буду!” для невстигаючих учнів

3. Підготовка презентації (доповіді, реферату) на одну з тем: Комплексний підхід у вивченні інтелектуально обдарованих дітей. Психолого-педагогічна просвіта батьків з питань обдарованості дитини.

4. Підготуйте рекомендації для вчителя початкової школи щодо роботи з обдарованими дітьми та презентуйте їх у вигляді буклету, відеоролику, пам'ятки.

📖 Рекомендована література: 2, 6, 10, 11, 12, 15, 18, 19, 23, 27, 28, 30, 34.

📁 ТЕМА №11 Сутність і методи превентивного виховання школярів.

План:

1. Сутність превентивного виховання школярів.
2. Діагностика у превентивній роботі з учнівською молоддю.
3. Методи превентивного виховання.
4. Профілактика правопорушень вихованців.
5. Напрями здійснення профілактики правопорушень вихованців.
6. Заходи щодо запобігання правопорушень вихованців.

Вивчити основні поняття: превентивне виховання, профілактика, девіантна поведінка, соціалізація, виховне середовище, правопорушення, моральне виховання, ціннісні орієнтації, педагогічна профілактика.

Форми методи та види СРС: опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури, підготовка до практичного заняття, розробити виступ-представлення загону: назва, девіз, речівка (примовка), пісня, емблема, скласти перелік доручень у загоні, розробити і записати в зошит вожатого план-сітку, підготовка до написання модульної контрольної роботи.

Питання для самоконтролю:

1. Розкрийте сутність поняття «превентивне виховання».
2. Які особливості превентивного виховання?
3. Назвіть основні завдання превентивного виховання.

4. Які профілактичні заходи використовують у превентивному вихованні учнів?

5. Які методи та засоби використовують у превентивному вихованні?

6. Як впливає соціальне середовище на формування поведінки дитини?

Завдання для самостійної роботи

Опрацюйте питання:

1. Програми превентивного виховання, що спрямовані на запобігання негативним явищам серед дітей та молоді.

Підготуйте:

1. Підготувати анкету для батьків щодо вихованості дітей виховання чи розробити конспект заняття “Я вчуся володіти собою”

2. Підготувати міні-твір на тему: «Діти стали гіршими, чи це нам здається?»

3. Розробити орієнтовану тематику для виховних заходів превентивного спрямування.

📖 Рекомендована література: 2, 6, 10, 11, 12, 15, 18, 19, 23, 27, 28, 30, 34.

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

СРС оцінюється в межах комплексної оцінки знань, виходячи із видів роботи та критеріїв оцінювання з урахуванням особливостей навчальної дисципліни, обсягу годин, що відведені навчальним планом.

Система оцінювання самостійної роботи. Самостійна робота здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Критеріями оцінювання можуть бути:

- при усних відповідях: повнота розкриття питання, логіка викладання, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, періодичних видань тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки;

- при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки та інших технічних засобів.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання враховуються такі рівні знань здобувачів:

1-й рівень – низький. Здобувач володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу. Відповідь при відтворенні навчального матеріалу – елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення;

2-й рівень – середній. Здобувач володіє повним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, порівняння теоретичних знань із практичними прикладами. Відтворюється основний навчальний матеріал, виконуються завдання за зразком, володіння елементарними вміннями навчальної діяльності.

3-й рівень – достатній. Здобувач вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

Знання істотних ознак понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, самостійне застосування знань в стандартних ситуаціях, володіння розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням), вміння робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь здобувача повна, правильна, логічна, обґрунтована та без власних суджень. Здобувач здатен самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності.

4-й рівень – високий. Знання глибокі, міцні, узагальнені, системні та творчо застосовуються. Навчальна діяльність має науково-дослідницький характер, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні проблемні ситуації, шукати шляхи їх вирішення, виявляти і захищати свою особисту позицію.

Критерії оцінювання рефератів:

– оцінка «відмінно» – реферат написано самостійно, формальні вимоги до реферату виконано, проблему повністю розкрито, висновки містять наукові пропозиції. Для написання доповіді здобувач використав не тільки підручники, а і першоджерела;

– оцінка «добре» – реферат написано самостійно, всі вимоги до доповіді виконані, проблема розкрита; наявні граматичні помилки;

– оцінка «задовільно» – реферат написано самостійно, але не всіх вимог дотримано, розкриття проблеми неповне;

– оцінка «незадовільно» – реферат написано не самостійно, вимог не дотримано, проблему не розкрито.

Оцінювання тестових завдань

Здобувачем надані правильні відповіді на:

0–25 % тесту – оцінка «незадовільно»;

26–50 % тесту – оцінка «задовільно»;

51–75 % тесту – оцінка «добре»;
76–100 % тесту – оцінка «відмінно».

Критерії оцінювання відповіді здобувача

➤ оцінка «відмінно» – здобувач повно і всебічно розкриває питання теми, винесені на самостійне опрацювання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідної теми і може аргументовано її доводити;

➤ оцінка «добре» – загалом рівень знань здобувачів відповідає викладеному вище, але мають місце деякі упущення при виконанні завдань, винесених на самостійне опрацювання, обґрунтування неточні, не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами;

➤ оцінка «задовільно» – здобувач розкрив питання, винесені на самостійне опрацювання, в загальних рисах, розуміє їх суть, намагається робити висновки, але при цьому припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно і не самостійно;

➤ оцінка «незадовільно» – здобувач не в змозі дати відповідь на поставлене запитання або відповідь неправильна, здобувач не розуміє суті питання, не може зробити висновки.

Розподіл вагових коефіцієнтів оцінювання навчальної дисципліни

(вид контролю – залік)

<i>Модульний контроль № 1</i>	
АУДИТОРНА РОБОТА	
ЗМ1 – ЗМ2 – ЗМ3	
Лекційні, семінарські (практичні), лабораторні заняття	Контрольний захід (контрольна робота, тестування, колоквиум тощо)
Т 1, Т 2.....Т11	Т1-Т11
середнєарифметичне оцінок за національною шкалою	оцінка за національною шкалою
$k_1 - 0,4$	$k_2 - 0,2$

Примітка

ЗМ1, ЗМ2 ...ЗМ4 – змістовий модуль

Т1, Т2 ... Т₁₀ – теми змістових модулівk_i – ваговий коефіцієнт

$$\sum_{i=1}^n k_i = 1$$

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Інтервальна шкала	Оцінка в балах за шкалою ECTS	Оцінка ECTS	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
				для заліку,
4,51-5,00	90 – 100	A	Високий (творчий)	зараховано
4,01-4,50	82-89	B	Достатній (конструктивно-варіативний)	зараховано
3,51-4,00	75-81	C		
3,16-3,50	69-74	D	Середній (репродуктивний)	зараховано
2,51-3,15	60-68	E		
1,51-2,50	35-59	FX	Низький (рецептивно-продуктивний)	незараховано з можливістю повторного складання
0,00-1,50	0-34	F		незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінювання знань здобувачів ЗФН здійснюється методом визначення середньоарифметичного за результатами відповіді на кожне питання білету

V. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Посадові обов'язки педагога-організатора.
2. Кваліфікаційні вимоги до педагога-організатора.
3. Циклограма педагога-організатора.
4. Документація, за ведення якої відповідає педагог-організатор.
5. Права педагога-організатора.
6. Модель професійної компетентності педагога-організатора.
7. Поняття колективу, його види.
8. Поняття про дитячий колектив, його ознаки, функції, структура і типи.
9. Особливості розвитку дитячого колективу.
10. Чинники розвитку колективу.
11. Лідери, лідерство.
12. Питання теорії та практики розвитку колективу.
13. Стадії розвитку колективу.
14. Соціально – психологічні проблеми колективу.
15. Розвиток творчої індивідуальності у колективі.
16. Роль колективу у формуванні та становленні особистості школяра.
17. Використання виховного потенціалу дитячого колективу за А.С.Макаренком.
18. Теоретичні основи виховання дитячого колективу за В.О.Сухомлинським.
19. Основні риси, функції сучасного педагога.
20. Сутність, функції педагогічної комунікації.
21. Педагогічне спілкування, типи та ознаки.
22. Вербальна та невербальна комунікація.
23. Рівні та стилі педагогічного спілкування.
24. Бар'єри спілкування.
25. Ускладнення, що виникають у процесі спілкування.
26. Структура педагогічного спілкування.
27. Визначення конфлікту, зміст, типи і способи протікання.
28. Конфлікти як засіб регулювання міжособистісних стосунків.

29. Конфлікти у школі.
30. Конфлікт у взаємодії «педагог-учні».
31. Позакласна виховна робота.
32. Зміст позашкільної виховної роботи.
33. Типи закладів.
34. Форми позашкільної роботи.
35. Види колективних творчих справ. Роль дорослих в організації колективної діяльності.
36. Методика організації колективно творчої діяльності.
37. Педагогічні особливості розвитку і виховання дітей різного віку.
38. Поняття учнівського самоврядування. Історія учнівського самоврядування.
39. Актуальність створення учнівського самоврядування в сучасних умовах.
40. Соціально-педагогічні принципи побудови моделі учнівського самоврядування.
41. Форми учнівського самоврядування за: відсутності громадських об'єднань в освітній установі; за наявності в освітній установі громадських об'єднань; за наявності в освітній установі дитячих організацій.
42. Сучасні підходи щодо діяльності учнівського самоврядування.
43. Особливості сучасних дитячих громадських організацій в Україні.
44. Скаутинг як система виховання дітей та молоді
45. «Пласт» – українська скаутська організація дітей та молоді.
46. Дитячий козацький рух в Україні.
47. Дитячі організації за інтересами. Учнівські організації.
48. Психологічні та соціальні фактори виникнення неформалізму.
49. Класифікації неформальних груп і об'єднань. Характеристика основних неформальних груп.
50. Особливості роботи педагога-організатора з неформальними групами та об'єднаннями.

51. Особливості роботи педагога-організатора в умовах табірної літа.

52. Вимоги, що висуваються до особистості педагога-організатора ЛОТ та його роботи.

53. Формування тимчасового колективу в оздоровчому таборі як соціальна необхідність виховної роботи з дітьми.

54. Створення стабільних та тимчасових органів учнівського керівництва в умовах табірної літа.

55. Форми залучення дітей до планування виховної роботи у таборі.

56. Обдарованість: суть, види, принципи.

57. Форми і методи роботи з обдарованими дітьми.

58. Творчі завдання для обдарованих дітей.

59. Відставання: ознаки, причини. Робота з відстаючими учнями.

60. Поняття «педагогічно занедбані діти».

61. Соціально-педагогічні причини появи важковиховуваних дітей.

62. Організація роботи вчителя з педагогічно занедбаними дітьми. Принципи, шляхи перевиховання.

63. Соціальні передумови зростання кількості учнів з девіантною поведінкою.

64. Сутність превентивного виховання школярів.

65. Діагностика у превентивній роботі з учнівською молоддю.

66. Методи превентивного виховання.

67. Профілактика правопорушень вихованців.

68. Форми профілактики правопорушень вихованців.

69. Напрями здійснення профілактики правопорушень вихованців.

70. Заходи щодо запобігання правопорушень вихованців

VI СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативні документи:

1. Державна національна програма “Освіта” (Україна XXI століття). Постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.1993 № 896. К., 1994.
2. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyiosviti>.
3. Закон України «Про освіту»: чинний; поточна редакція від 04.01.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
4. Закон України «Про позашкільну освіту» (зі змінами та доповненнями від 10.10.2024 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>
5. Концепція «Нова українська школа». URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/520/52062/new-school.pdf>.
6. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja. Navchalno-metodичний posibnik. Za zag. red. H. M. Bibik. Kyiv : Literra LTD, 2019. 208 s.
7. Нова українська школа: organizacija pozaurочної діяльності в початковій школі на засадах партнерської взаємодії учасників освітнього процесу : navch.-metod. posib. Za zag. red. Guščina H. I., Orlova T. G., Kondratova L. G. Kyiv : Osвіta, 2021. 160 s.

Основна

1. Богданова І.М. Соціальна педагогіка: Навч. посібник. Реком. МОНУ для студ. ВНЗ. Бурун Книга, 2011.
2. Брижак Н.Ю. Методика гурткової та клубної роботи в загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах : навчальний посібник. Київ: Логос, 2017. 126 с.
3. Волкова Н.П. Педагогіка: посібник. К. : Академія, 2001. 576 с.
4. Заверико Н.В. Соціальна педагогіка: навчальний посібник. Видавничий дім «Слово», 2011. 240 с.

5. Сорока Г.І. Організація виховної роботи: планування, аналіз, методичне забезпечення. Х.: Вид. група «Основа», 2005. 128 с.

6. Теорія та методика роботи з дитячими та молодіжними організаціями: методичні рекомендації до виконання самостійної роботи з дисципліни для здобувачів денної та заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 013 «Початкова освіта». Укладач Надія БРИЖАК. Мукачєво : МДУ, 2023. 45 с.

Допоміжна

7. Великий тлумачний словник. 2-е видання ВТС СУМ. Голов. ред. В. Т. Бусел. К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.

8. Діти з особливими потребами в школі. Психолого-педагогічний супровід Шкільний світ, 2011

9. Забашта Н.О., Шматько Н.О. Виховна робота у групі продовженого дня в 1-4 класах. Ранок, 2010.

10. Заморуєва В. Діти без сім'ї. Підготовка до життя. Шкільний світ, 2011.

11. Жигайло Н.І. Соціальна педагогіка: Навчальний посібник. Рекомендов. МОНУ. Новий Світ - 2000, 2007.

12. Іванова І.Б. Соціальна робота з людьми з особливими потребами. ПВП «Задруга», 2011.

13. Кузьмінський А.І., Вовк Л.П., Омеляненко В.Л.. Педагогіка: завдання і ситуації : практикум К. : Знання-Пресс, 2003. 429 с.

14. Лісовець О.В. Теорія і методика роботи з дитячими та молодіжними організаціями України: навч. посібн. К.: ВЦ«Академія», 2011. 256 с.

15. Мажец Д.К. Опіка над дітьми в добу суспільних змін Плай, 2001.

16. Матвієнко О.В. Виховання молодших школярів: теорія і технологія. К.: ВД «Стилос», 2006. 543 с.

17. Нова робоча книга заступника директора з виховної

роботи. Упор. Глазунова Л., Панченко А. Шкільний світ, 2011

18. Педагогічна практика (практика в літніх оздоровчих таборах): програма та методичні рекомендації щодо організації і проведення практики для здобувачів денної та заочної форм навчання спеціальності 013 «Початкова освіта» ОС «Бакалавр». Укладачі Т. І. Молнар, Н. Ю. Брижак. Мукачево: МДУ, 2020. 55 с.

19. Робота з класом: діагностика, прогнозування, планування. Упор. Голубенко М.К. Шкільний світ, 2011

20. Робоча книга вихователя. Випуск 1. Укл. О.І. Шимчишин, В.І. Уруський. Тернопіль, 2000.

21. Робоча книга педагога-організатора. Упор. Глазунова Л., Панченко А. Редакції газет з управління освітою, 2012

22. Соціальна педагогіка: мала енциклопедія. За заг. ред. проф. І.Д.Звереві. К.: Центр учбової літератури, 2008. 336 с.

23. Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка. К.: Рад. шк., 1978.

24. Туріщева Л.В. Робота шкільного психолога з педагогічним колективом. Л.В.Туріщева ВГ «Основа», 2009.

25. Учнівські об'єднання. Укл. Я.М. Шуль. Тернопіль: Видавництво Астон, 2006. 246 с.

26. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. 2-е вид., випр. і доп. К. : Академвидав, 2006. 560 с.

27. Ягупов В.В. Педагогіка: Навч. посіб. К.: Либідь, 2003. 560с.

Інформаційні ресурси

28. Основні орієнтири виховання учнів 1–11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів України. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/24565/.

29. Педагогіка. URL: <https://pedagogika.at.ua>

30. Шиделко Анна. Концепція превентивного виховання учнівської молоді та можливості колективу щодо її реалізації. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/32306431.pdf>

31. <https://www.slideshare.net/slideshow/2-5/349243#1>

32. <http://school.kiev.ua/> - портал присвячений проблемам впровадження нових технологій в галузі середньої освіти України

33. <http://edu.ukrsat.com/> - для вчителів – методичні розробки, навчальні програми, для учнів – бібліотеки, реферати, олімпіади, адреси шкіл Києва та України

ПРИМІТКИ

[illegible]

Навчальне видання

ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ РОБОТИ З ДИТЯЧИМИ КОЛЕКТИВАМИ

Методичні рекомендації
Укладач: Надія БРИЖАК

Тираж 10 пр.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і
розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 6984 від 20.11.2019 р.

Віддруковано в редакційно-видавничому центрі МДУ
89600, м. Мукачево
вул. Ужгородська, 26
тел. 2-11-09

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>